

STORTINGET

Innst. 422 L

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 106 L (2022–2023)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i kulturrådsloven (tydeliggjøring av skillet mellom ulike oppgaver)

Til Stortinget

Sammendrag

Kultur- og likestillingsdepartementet foreslår i proposisjonen endringer i lov 7. juni 2013 nr. 31 om Norsk kulturråd (kulturrådsloven).

Endringene har til hensikt å tydeliggjøre skillet mellom ulike oppgaver, såkalte armlengdeoppgaver og direktoratsoppgaver, ved å rendyrke kulturrådsloven som en lov om Kulturrådet som armlengdeorgan. Skillet tydeliggjøres også ved at virksomheten med virkning fra 1. januar 2023 opererer under navnet Kulturdirektoratet, mens rådskollegiet går under navnet Kulturrådet. Lovforslaget innebærer ingen endring i virksomhetens organisering eller oppgaver.

I tillegg foreslår departementet å gjøre bestemmelsene om oppnevning av Kulturrådet mer fleksible.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Ragnhild Male Hartviksen og Torstein Tvedt Solberg, fra Høyre, Turid Kristensen og Tage Pettersen, fra Senterpartiet, Margrethe Haarr og Åslaug Sem-Jacobsen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal, fra

Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, og fra Venstre, lederen Grunde Almeland, viser til forslaget om å rendyrke kulturrådsloven som en lov om Kulturrådet som armlengdeorgan. Dette vil gi et tydeligere skille mellom såkalte armlengdeoppgaver og direktoratsoppgaver.

Komiteen merker seg at dette skillet også fremstår klarere ved at virksomheten fra 1. januar 2023 kalles Kulturdirektoratet, mens rådskollegiet går under navnet Kulturrådet. Lovforslaget innebærer ingen endring i virksomhetens organisering eller oppgaver.

Komiteen viser til at Kultur- og likestillingsdepartementet 17. oktober 2022 sendte et forslag til endringer i kulturrådsloven på høring. Høringsfristen var 16. desember 2022.

Ingen av høringsinstansene går imot forslaget om å tydeliggjøre skillet mellom ulike oppgaver ved å rendyrke loven som en lov om Kulturrådet (rådskollegiet). Kulturrådet selv stiller seg «i all hovedsak positivt til forslagene».

Enkelte av høringsinstansene stiller spørsmål ved om Kulturrådet vil være sikret nødvendige fagadministrative ressurser når bestemmelsene om Kulturdirektoratet og sekretariatsoppgavene tas ut av loven.

Komiteen viser til at organisasjonsformen til Norsk kulturråd har vært utredet flere ganger tidligere. Regjeringen Stoltenberg II nedsatte i 2007 et utvalg ledet av Lene Løken, med mandat til å gjennomgå tildeling av statstilskudd til kulturformål. Utvalget leverte rapporten «Forenklet, samordnet og uavhengig» i 2008. Løken-utvalget drøftet spørsmålet om å dele virksomheten i to funksjoner.

Komiteen viser til at Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4), oppnevnt ved kongelig resolusjon 18. mars 2011, også drøftet Norsk kulturråds organisering.

ring og oppgaver. Utvalget, ledet av Anne Enger, pekte på den «tiltakende sammenblandingen av armlengdeoppgaver og delegerte forvaltningsoppgaver» i virksomheten som problematisk. Ifølge utvalget burde det derfor gjøres et tydeligere skille mellom det kollegiale organet og administrasjonen gjennom en navneendring.

Komiteen viser til at regjeringen Solberg i 2013 nedsatte en utredningsgruppe som fikk i oppdrag å gjennomgå Norsk kulturråd. Rapporten «Gjennomgang av Norsk kulturråd» ble levert i 2014. Spørsmålet om å skille Norsk kulturråd i to ulike virksomheter ble drøftet av utredningsgruppen. Flertallet anbefalte at kombinasjonen av «armlengdeoppgaver» og direktoratsoppgaver videreføres, blant annet på grunn av «hensynet til synergieffekter og best mulig utnyttelse av kompetanse og ressurser».

Komiteen mener armlengdes avstand-prinsippet er viktig fordi kulturfeltet er en arena for ytringsfrihet. Kulturpolitikken skal ikke gripe inn i den kunstneriske friheten. Komiteen viser til at målet med navneendringen fra 1. januar 2023 var å tydeliggjøre hvilke beslutninger som tas på vegne av regjeringen, og hvilke beslutninger som tas på «armlengdes avstand». På denne bakgrunn slutter komiteen seg til de foreslåtte lovendringene for å rendyrke kulturrådsloven som en lov om Kulturrådet, som har en særlig uavhengig stilling.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre mener at prinsippet om armlengdes avstand må styrkes, og viser samtidig til at Kulturrådets rolle, oppgaver og sammensetning bør evalueres bredt, gjerne i en nordisk kontekst.

Komiteen viser til at det i proposisjonen også foreslås å gjøre bestemmelsene om oppnevning av Kulturrådet mer fleksible. Formålet er å åpne for tilpasninger av oppnevningstidspunkt eller -periode der dette er nødvendig for å sikre at rådet er fulltallig, for eksempel i situasjoner hvor et medlem trekker seg fra vervet før utløpet av perioden. Komiteen viser videre til at bestemmelsene om fagadministrasjon i Kulturrådet foreslås opphevet. Komiteen støtter disse endringene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre mener at det må sikres at Kulturdirektoratets sekretariatsressurser står i forhold til det omfattende oppdraget Kulturrådet har.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiets primærstandpunkt er at statlig kulturbyråkrati bør reduseres. Herunder bør Kulturrådet på sikt legges ned, og det bør tas en gjennomgang av Kulturdirektoratets oppgaver.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i kulturrådsloven (tydeliggjøring av skillet mellom ulike oppgaver)

I

I lov 7. juni 2013 nr. 31 om Norsk kulturråd gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om Kulturrådet (kulturrådsloven)

§ 1 skal lyde:

§ 1 *Formål*

Kulturrådet har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

§ 2 skal lyde:

§ 2 *Organisering og oppgaver*

Kulturrådet er et statlig forvaltningsorgan som har hele landet som virkeområde.

Kulturrådet skal forvalte Norsk kulturfond og andre statlige tilskudd som er lagt til rådet, og være et rådgivende organ for staten i kulturspørsmål.

Kulturrådet kan nedsette utvalg til forberedelse av saker. Det kan delegerer avgjørelsesmyndighet til utvalg, rådets leder og sekretariatet.

Kulturrådet skal ha ti medlemmer og numeriske varamedlemmer etter behov. Kulturrådets medlemmer, inkludert lederen, og varamedlemmer oppnevnes av Kongen etter tilråding fra departementet, og de kan gjenoppnevnes én gang. Medlemmene skal oppnevnes på grunnlag av kunst- og kulturfaglig kompetanse.

Halvparten av Kulturrådets medlemmer skal oppnevnes hvert annet år. Oppnevningene skal skje hvert valgår med virkning fra 1. januar året etter, og de skal gjelde for fire år. Departementet kan fravike bestemmelsene i første og andre punktum dersom det er nødvendig for å sikre at Kulturrådet er fulltallig og kan utføre oppgavene sine.

§§ 3 og 4 oppheves.

§ 5 første ledd skal lyde:

Kulturrådet er faglig uavhengig i sitt arbeid og kan ikke instrueres når det gjelder enkeltvedtak om fordeling av tilskudd.

§ 6 første ledd skal lyde:

Departementet kan ikke overprøve vedtak fattet av *Kulturrådet* når det gjelder det kunst- og kulturfaglige skjønnnet.

§ 7 første ledd skal lyde:

Departementet kan ikke på grunnlag av et annet kunst- og kulturfaglig skjønn omgjøre vedtak om tilskudd fattet av *Kulturrådet*.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 23. mai 2023

Grunde Almeland

leder

Åslaug Sem-Jacobsen

ordfører

